

**UCHWAŁA NR VIII/148/11
RADY MIASTA PIOTRKÓWA TRYBUNALSKIEGO**

z dnia 27 kwietnia 2011 r.

**w sprawie uchwalenia Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy
w Rodzinie dla Miasta Piotrków Trybunalski na lata 2011 – 2013**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt. 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2001 r. Nr 142 poz. 1591, Dz. U. z 2002 r. Nr 23, poz. 220, Nr 62, poz. 558, Nr 113, poz. 984, Nr 153, poz. 1271 i Nr 214, poz. 1806, z 2003 r. Nr 80, poz. 717 i Nr 162, poz. 1568, z 2004 r. Nr 102, poz. 1055, Nr 116, poz. 1203, z 2005 r. Nr 172, poz. 1441 i Nr 175, poz. 1457, z 2006 r. Nr 17, poz. 128 i Nr 181, poz. 1337, z 2007 r. Nr 48, poz. 327, Nr 138, poz. 974 i Nr 173, poz. 1218, z 2008 r. Nr 180, poz. 1111 i Nr 223, poz. 1458, z 2009 r. Nr 52, poz. 420 i Nr 157, poz. 1241 oraz z 2010 r. Nr 28, poz. 142 i 146, Nr 40, poz. 230, Nr 106, poz. 675, z 2011 r. Nr 21, poz. 113) i art. 6 ust. 2 pkt. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz.U. Nr 180, poz. 1493, Dz.U. z 2009 Nr 206, poz. 1589, Dz. U. z 2010 r. Nr 28, poz. 146; Dz.U. Nr 125, poz. 842)

Rada Miasta Piotrków Trybunalski uchwala, co następuje:

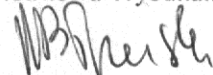
§ 1. Uchwala się „Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Miasta Piotrków Trybunalski na lata 2011 – 2013”, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonywanie uchwały powierza się Prezydentowi Miasta Piotrków Trybunalski.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia jej ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Łódzkiego.

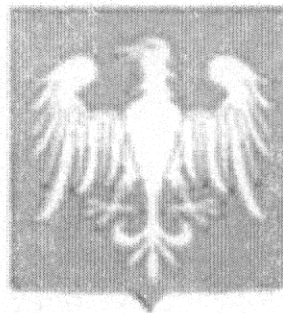

Przewodniczący Rady Miasta
Piotrkowa Trybunalskiego

Marian Błaszczyński

Załącznik do Uchwały Nr VIII/148/11
Rady Miasta Piotrkowa Trybunalskiego
z dnia 27 kwietnia 2011 r.

**Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Miasta
Piotrków Trybunalski na lata 2011 – 2013**

**PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE
ORAZ OCHRONY OFIAR PRZEMOCY W RODZINIE
DLA MIASTA PIOTRKÓW TRYBUNALSKIEGO
NA LATA 2011 - 2013**

Spis treści

Wstęp	s. 3
Diagnoza	s. 5
SKALA ZJAWISKA PRZEMOCY DOMOWEJ NA TERENIE MIASTA PIOTRKÓW TRYBUNALSKI	s. 5
ZASOBY INSTYTUCJONALNE MIASTA PIOTRKÓW TRYBUNALSKI	s. 11
DOTYCHCZASOWE DZIAŁANIA W ZAKRESIE PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE NA TERENIE MIASTA PIOTRKÓW TRYBUNALSKI	s. 12
Zasady działania Programu	s. 23
Założenia programu	s. 24
Podstawa prawna	s. 25
Analiza SWOT	s. 26
Cele i zadania programu	s. 28
Realizatorzy programu	s. 36
Monitoring i ewaluacja	s. 36
Podsumowanie	s. 37

Wstęp

Rodzina jest najważniejszym środowiskiem w życiu człowieka, kształtującym osobowość, system wartości, poglądy, styl życia. Rodzice czy opiekunowie są wzorem dla dzieci. Ważną rolę w prawidłowo funkcjonującej rodzinie odgrywają wzajemne relacje pomiędzy rodzicami oparte na miłości i zrozumieniu. W przypadku dezorganizacji rodzina nie jest w stanie realizować podstawowych zadań, role wewnątrzrodzinne ulegają zaburzeniu, łamane są reguły, a zachowania poszczególnych członków rodziny stają się coraz bardziej niezgodne z normami prawnymi i moralnymi oraz z oczekiwaniami społecznymi.

Przemoc domowa może być zarówno skutkiem, jak i przyczyną dysfunkcji w rodzinie, bez wątpienia należy zaklasyfikować ją do kategorii zachowań negatywnych o dużej szkodliwości społecznej. Mimo, że w relacjach międzyludzkich istniała ona zawsze, o przemocy w rodzinie mówiono niewiele, jakby nie postrzegając jej jako poważnego zaburzenia w funkcjonowaniu rodziny. Takiego, które prowadzi do poważnych naruszeń norm moralnych i prawnych, tragicznych skutków psychologicznych, a w skrajnych przypadkach do poważnych okaleczeń czy zabójstw.

Dla lepszego rozpoznania zjawiska przemocy w rodzinie konieczne jest jej zdefiniowanie. W niektórych przypadkach przejawy są tak jednoznaczne, że nie pozostawiają żadnych wątpliwości, w innych, bardziej złożonych, niezbędne jest określenie możliwie jasnych kryteriów oceny.

Według definicji zawartej w art. 2 pkt. 2 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, **przemoc to:**

„Jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste osób wymienionych w pkt. 1 (członek rodziny – osoba najbliższa w rozumieniu art. 115 § 11 ustawy z dnia 6.06.1997r. – Kodeks karny), w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną,

*powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą.**

Przemoc domowa ma różne formy, jednak każda z nich charakteryzuje się tym, że jest intencjonalna. Podczas aktu przemocy zachwiana jest równowaga sił między sprawcą a ofiarą, narusza ona prawa i dobra osobiste ofiary, powoduje cierpienie i ból. Ofiarami przemocy domowej są najczęściej kobiety, dzieci i ludzie starsi.

Przemoc wobec dzieci i ich złe traktowanie jest poważnym problemem społecznym. Większość przypadków krzywdzenia dzieci pozostaje tajemnicą rodzinną.

Krzywdę mogą wyrządzić między innymi rówieśnicy (tzw. przemoc rówieśnicza), rodzice (tzw. przemoc rodzicielska), a nawet instytucje (tzw. przemoc strukturalna) lub media (tzw. przemoc medialna). Przemoc może mieć miejsce w różnych miejscach: w domu, szkole, placówce wychowawczej, na koloniach, w parku. Wyróżnia się pięć rodzajów przemocy wobec dzieci:

- maltretowanie fizyczne,
- krzywdzenie emocjonalne;
- przemoc ekonomiczna;
- wykorzystanie seksualne oraz
- zaniedbywanie.

Różne rodzaje przemocy często występują razem!

Specyficzne czynniki ryzyka krzywdzenia dzieci to m.in.: ubóstwo, nieformalny związek rodziców, zaburzenia psychiczne, posiadanie dzieci z różnych związków, uzależnienia, poród przed 18 rokiem życia matki, nieudany związek, doświadczenie krzywdzenia we własnej rodzinie, rozczarowanie związane z piącią dziecka, nadpobudliwość lub wady rozwojowe dziecka, mało więzi rodzinnych, izolacja społeczna rodziny, dysproporcje w poziomie wykształcenia rodziców, itp.

Diagnoza

Zjawisko przemocy domowej jest coraz częściej dokumentowane i coraz częściej uświadamiany jest niepokojący fakt, że agresja między członkami rodziny jest uważana za jedną z wielu akceptowanych form zachowania w codziennym życiu.

SKALA ZJAWISKA PRZEMOCY DOMOWEJ NA TERENIE MIASTA PIOTRKÓW TRYBUNALSKI

Przemoc w rodzinie wiąże się z lękiem ofiar i świadków przed ujawnianiem takich przypadków. W związku z powyższym uzyskane dane mogą nie w pełni odzwierciedlać rzeczywistą skalę zjawiska.

Skala zjawiska przemocy w rodzinie jest różnorodna. Statystyki są zależne od tego, jaka instytucja prowadzi badania i pod jakim kątem. Ogólnie wiadome jest, że badania prowadzone są na potrzeby każdej z zainteresowanych zagadnieniem przemocy w rodzinie instytucji. Dlatego też dane w nich zawarte nie są spójne.

Nadal wiele przypadków przemocy w rodzinie nie jest zgłaszanych organom ścigania, przede wszystkim z powodu wstydu oraz utrzymującej się niewiary ofiar przemocy w skuteczność prawa i obowiązujących procedur, zbyt słabego, w stosunku do potrzeb systemu wsparcia dla ofiar przemocy, jak również niewystarczającej świadomości społecznej dotyczącej tego rodzaju przestępstw. Liczba przypadków przemocy w rodzinie, uwidoczniła w statystykach jest więc z pewnością znacznie mniejsza od prawdziwej liczby takich przestępstw.

POLICJA

Tabela 5: Liczba przeprowadzonych interwencji domowych wobec przemocy w mieście Piotrków Trybunalski

	2007	2008	2009	2010
Interwencje domowe ogółem	3209	3146	3238	1895
w tym dotyczące przemocy w rodzinie	453	369	288	250

Z tabeli nr 5 wynika, iż ilość interwencji domowych jak i interwencji dotyczących przemocy w rodzinie w naszym mieście maleje. Jednak porównując rok 2007 i 2010 procentowy udział interwencji dotyczących przemocy w rodzinie wśród wszystkich interwencji domowych utrzymuje się mniej więcej na tym samym poziomie i wynosi między 13% a 14 %.

Tabela 6: Liczba ofiar przemocy domowej wg. procedury "Niebieskiej Karty" na terenie miasta Piotrków Trybunalski

	2007	2008	2009	2010
Liczba ofiar przemocy domowej ogółem	725	444	360	318
w tym: kobiety	529	350	288	271
w tym: mężczyźni	35	27	38	44
dzieci	161	67	34	3

Z powyższych danych wynika, iż maleje liczba ofiar przemocy domowej. Na przestrzeni analizowanych lat znacznie zmniejszyła się w Piotrkowie Trybunalskim liczba ofiar przemocy wśród dzieci, a także kobiet. Wzrosła natomiast liczba mężczyzn - ofiar przemocy. Jednak nadal największą grupę ofiar przemocy stanowią kobiety (85%).

Tabela 7: Liczba sprawców przemocy domowej w mieście Piotrków Trybunalski

	2007	2008	2009	2010
Liczba sprawców przemocy domowej ogółem	561	370	295	250
w tym; kobiety	19	13	10	11
w tym; mężczyźni	542	357	285	239

Na podstawie tabeli nr 7 można zauważyć spadek liczby sprawców przemocy domowej. Wśród nich nadal największą grupę stanowią mężczyźni, bo aż 95,6% wśród ogółu osób stosujących przemoc domową.

Tabela 8: Ilość skierowanych przez policjantów informacji o ujawnionych przypadkach przemocy w Piotrkowie Trybunalskim do różnego rodzaju instytucji i organizacji

Miejsce kierowania informacji	2007	2008	2009	2010
Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie		4	11	3
Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	51	54	60	47
placówki służby zdrowia	1		2	
placówki szkolno-wychowawcze				
organizacje pozarządowe				
inne	21	16	5	14
RAZEM	73	74	78	64

Ponadto Komenda Miejska Policji w Piotrkowie Trybunalskim wszczęła:

- w roku 2008 – 90 postępowań przygotowawczych z art. 207 k.k. przeciwko osobom zamieszkałym na terenie miasta Piotrkowa Tryb.;
- w 2009 roku – 73 postępowania przygotowawcze z art. 207 k.k. przeciwko osobom zamieszkałym na terenie miasta Piotrkowa Tryb.;

- w 2010 roku – 54 postępowania przygotowawcze z art. 207 k.k. przeciwko osobom zamieszkałym na terenie miasta Piotrkowa Tryb.;

PROKURATURA REJONOWA

W Prokuraturze Rejonowej w Piotrkowie Trybunalskim na przestrzeni ostatnich 3 lat:

- zarejestrowano 548 spraw dot. przemocy w rodzinie;
- skierowano do Sądu z aktem oskarżenia 196 sprawy – przeciwko 202 osobom oskarżonym o czyn z art. 207 kk;
- skierowano do Sądu 2 sprawy z wnioskiem o warunkowe umorzenie postępowania karnego – przeciwko 2 sprawcom przemocy;
- w 117 sprawach z tej kategorii wydano postanowienie o umorzeniu postępowania przygotowawczego – w tym wobec 13 osób podejrzanych o przestępstwo z art. 207 kk;
- w 197 sprawach wydano decyzje o odmowie wszczęcia postępowania;
- we wszystkich postępowaniach zarejestrowanych z tej kategorii na przestrzeni ostatnich 3 lat 688 osób otrzymało status osoby pokrzywdzonej.

POMOC SPOŁECZNA:

MIEJSKI OŚRODEK POMOCY RODZINIE

Tabela 9: Ilość spraw związanych z problemem przemocy w rodzinie na terenie miasta Piotrkowa Trybunalskiego

	2007	2008	2009	2010
Ilość interwencji	153	260	201	154
Ilość Niebieskich Kart	6	25	46	15
Skierowanie osób do Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	26	23	16	16
Skierowanie osób do Sądu o wgląd w sytuację dzieci	22	32	34	24
Umieszczenie dzieci w placówkach opiekuńczo – wychowawczych	47	51	29	16

Z danych umieszczonych w tabeli 9 wynika, iż w okresie 2007 – 2010 ilość interwencji w środowiskach oraz skierowań osób do Sądu o wgląd w sytuację dzieci utrzymywała się na zbliżonym poziomie. Znacznie natomiast w Piotrkowie Tryb. zmalała liczba dzieci umieszczanych w placówkach opiekuńczo – wychowawczych.

Tabela 10: Ilość ofiar przemocy domowej w Piotrkowie Trybunalskim

	2007	2010
Liczba ofiar przemocy domowej ogółem	60	49
w tym: kobiety	30	32
w tym: mężczyźni	4	6
dzieci	26	11

Z powyższych danych wynika, iż w Piotrkowie Trybunalskim spada liczba ofiar przemocy, co jest zgodne ze statystykami Komendy Miejskiej Policji w Piotrkowie Trybunalskim. W roku 2010 w porównaniu z rokiem 2007 znacznie zmalała liczba dzieci ofiar przemocy.

Tabela 11: Liczba sprawców przemocy domowej na terenie Piotrkowa Trybunalskiego

	2007	2010
Liczba sprawców przemocy domowej ogółem	31	31
w tym: kobiety	-	3
w tym: mężczyźni	31	28
w tym: osoby, które uczestniczą w terapii uzależnienia od alkoholu lub narkotyków	11	8

PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE

Powyższa tabela wskazuje na fakt, iż w roku 2010 w porównaniu z 2007 rokiem w naszym mieście nie zmieniła się liczba sprawców przemocy domowej. Nadal wśród osób stosujących przemoc domową przeważają mężczyźni.

OŚRODEK INTERWENCJI KRYZYSOWEJ

Tabela 12 Ilość przypadków przemocy domowej odnotowana przez Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Piotrkowie Trybunalskim

	2008	2009	2010
Liczba zgłoszonych do OIK przypadków przemocy domowej ogółem	59	25	13

Na podstawie danych z tabeli 12 wynika, iż w roku 2010 w porównaniu z 2008r. znacznie zmalała ilość zgłoszonych do Ośrodka Interwencji Kryzysowej przypadków przemocy domowej.

POGOTOWIE OPIEKUNCZE

W latach 2008 – 2010 do placówki zostało przyjętych z terenu miasta Piotrkowa Trybunalskiego:

9 podopiecznych, z rodzin gdzie dochodziło do zachowań przemocowych w tym:

- 4 dzieci (2 rodzeństwa) - sprawcami przemocy byli partnerzy życiowi matek (związki konkubenckie);
- 3 dzieci – przemoc ze strony rodziców zastępczych;
- 2 dzieci przemoc ze strony rodziców - ojców;

Pogotowie w 8 przypadkach sprawuje nadal opiekę nad małoletnimi, w 1 przypadku po wyjaśnieniu sytuacji rodzinnej, sąd podjął decyzję o powrocie dziewczynki do domu rodzinnego - rodzina została objęta nadzorem kuratorskim.

DOM DZIECKA

Liczba rodzin w Piotrkowie Trybunalskim, w których stosowana była przemoc (w latach 2007- 2010):

- w 19 rodzinach stosowana była przemoc małżonków względem siebie,
- w tym w jednym przypadku przemoc matki wobec dziecka

ZASOBY INSTYTUCJONALNE MIASTA PIOTRKÓW TRYBUNALSKI:

- ✓ Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;
- ✓ Pełnomocnik Prezydenta Miasta ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Zdrowia i Pomocy Społecznej;
- ✓ Referat Edukacji Urzędu Miasta;
- ✓ Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie;
 - Ośrodek Interwencji Kryzysowej;
- ✓ Placówki pomocy społecznej;
 - Dom Dziecka;
 - Środowiskowa Świetlica Socjoterapeutyczna „Bartek”;
 - Ośrodek Adopcyjno – Opiekuńczy;
 - Pogotowie Opiekuńcze;
- ✓ Komenda Miejska Policji;
- ✓ Straż Miejska;
- ✓ Areszt Śledczy;
- ✓ Prokuratura Rejonowa;
- ✓ Sąd Rejonowy;
- ✓ Placówki ochrony zdrowia;
- ✓ Organizacje pozarządowe i instytucje kościelne;

**DOTYCHCZASOWE DZIAŁANIA W ZAKRESIE PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY
W RODZINIE NA TERENIE MIASTA PIOTRKÓW TRYBUNALSKI**

Komenda Miejska Policji

Od 1998 roku funkcjonuje sprawdzona procedura interwencji pn. „Niebieskie Karty”, która dokumentuje fakty przemocy w rodzinie oraz stanowi doskonałą metodę – prewencyjną walki z tym zjawiskiem. Realizując „NK” funkcjonariusze Policji, a szczególnie dzielnicowi KMP w/m starają się zwiększać bezpieczeństwo ofiar i rozwijać ich zdolności do samoobrony przed przemocą poprzez przekazywanie informacji do innych służb interwencyjnych oraz instytucji pomocowych, którą uzyskują podczas wizyty w miejscu zamieszkania rodziny zagrożonej. Od kilku lat podejmowane są działania w ramach lokalnej koalicji dla przeciwdziałania przemocy w rodzinie w postaci utworzonych roboczych zespołów interdyscyplinarnych. Celem działań jest zmniejszenie skali zjawiska w naszym mieście oraz bardziej profesjonalne i skuteczne pomaganie. Podczas spotkań zespołów omawiane są najtrudniejsze przypadki rodzin dotkniętych przemocą oraz nieletnich zagrożonych demoralizacją. Opracowywana jest strategia działań uczestników zespołu w odniesieniu do konkretnych, jednostkowych przypadków. Dzielnicowi KMP dokonują częstszych rekontroli rodzin dotkniętych przemocą w rodzinie we właściwy sposób dokumentując ten fakt. Jednocześnie zacieśniają oni współpracę z przedstawicielami wszystkich instytucji, na których spoczywa ujawnianie i przeciwdziałanie zjawisku przemocy w rodzinie.

Ponadto wśród działań podejmowanych na rzecz rozwiązywania problemu przemocy w rodzinie należy wyróżnić:

- w lutym 2007r. po wcześniejszej kampanii medialnej w lokalnym radio i prasie, specjalista Sekcji Prewencji wspólnie z pracownikiem MOPR udzielali porad i informacji osobom, które doznały przemocy domowej i ofiarom przestępstw;
- w marcu 2007r. z inicjatywy Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej policjanci Sekcji Prewencji uczestniczyli w szkoleniu, którego tematem było

„Zespół Interdyscyplinarny jako metoda pracy z rodziną dotkniętą przemocą domową, alkoholizmem – wspieranie rodziny w rozwiązywaniu trudnej sytuacji życiowej, ze szczególnym uwzględnieniem dzieci pokrzywdzonych”;

- w listopadzie 2007r. w ramach programu „Bezpieczne Miasto 2007” zostało zorganizowane szkolenie pn. „Przemoc w rodzinie”. Celem spotkania było poszerzenie wiedzy w zakresie skutecznych form przeciwdziałania oraz walki ze zjawiskiem przemocy w rodzinie. W szkoleniu wzięły udział 92 osoby spośród instytucji i placówek pomocowych, biorących czynny udział w procesie realizacji zapisów ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.
- w 2008r. Kierownik Rewiru Dzielnicowych KMP przeprowadził cykl szkoleń dla wszystkich dzielnicowych w zakresie postępowania policjanta przy wszczętej procedurze Niebieskiej Karty. Zakres szkolenia obejmował omówienie czynności do wykonania od momentu ujawnienia, bądź zgłoszenia przemocy domowej do czasu jej ustania lub przekazania do wszczęcia postępowania przygotowawczego. Podczas wykładu przedstawił również zalety funkcjonowania w danym rejonie zespołu interdyscyplinarnego.
- od kilku lat wspólnie z Urzędem Miasta prowadzona jest akcja „Bezpieczna Kobieta”. Co roku bierze w niej udział 120 kobiet. W w/w akcji w sposób szczególny traktowany jest problem przemocy w rodzinie. Przez większość kobiet problem ten postrzegany jest jako wstydliwy i całkowicie prywatny. Uczestniczki akcji przekonywane były o: funkcjonowaniu systemu niosącego pomoc ofiarom przemocy, rozmowie z osobą zaufaną, podejmowaniu kroków do zmiany obecnej sytuacji (zgłoszeniu aktu przemocy w rodzinie instytucjom do tego powołanym). Kobiety otrzymały również broszurki z informacją gdzie szukać pomocy.

Od początku 2009 r. realizowany jest w Piotrkowie Tryb. autorski program Komendy Wojewódzkiej Policji w Łodzi „Wspólne osiedla”. Jego przedsięwzięcia podejmowane są w ramach Rządowego Programu Ograniczenia Przestępczości i Aspołecznych Zachowań „Razem Bezpieczniej”.

„Wspólne osiedla” to projekt opierający się na partnerskiej współpracy mieszkańców osiedli z policją i innymi służbami miejskimi, zmierzający do aktywizacji lokalnej społeczności w procesie przeciwdziałania przemocy i skierowania ich zaangażowania na rzecz niwelowania problemów i sugerowania pomysłów

poprawiających bezpieczeństwo swojego osiedla. Jednym z głównych celów projektu jest wykształcanie w społeczeństwie poczucia współodpowiedzialności za porządek prawny w najbliższym otoczeniu. W tym celu na stronie internetowej KMP w/m zamieszczono numer telefonu kontaktowego koordynatora programu oraz dodatkowe informacje o projekcie - www.wspolneosiedla.pl. Jest to pierwsza tego typu akcja, nieograniczona czasowo.

PROKURATURA REJONOWA

W ramach prowadzonych, nadzorowanych postępowań przygotowawczych o przestępstwa przeciwko przemocy w rodzinie Prokuratura Rejonowa w Piotrkowie Trybunalskim podejmuje działania na rzecz rozwiązywania problemu przemocy w rodzinie poprzez:

- ✓ przekazywanie wyłączonych w części materiałów III Wydziałowi Rodzinnemu i Nieletnich Sądu Rejonowego w Piotrkowie Tryb. w celu rozważenia wydania zarządzeń opiekuńczych w przypadku ujawnienia przestępnego działania na szkodę małoletnich dzieci;
- ✓ wdrażanie w oparciu o materiał dowodowy postępowań przygotowawczych nowych spraw zarejestrowanych za sygnaturą „Pc” prowadzonych o przymusowe leczenie odwykowe;
- ✓ prowadzenie postępowań zainicjowanych przez osoby fizyczne o ustalenie, zaprzeczenia ojcostwa;
- ✓ przyłączanie się do toczących się przed Sądem Rejonowym w Piotrkowie Tryb. postępowań w sprawach o zaprzeczenie ojcostwa, o przysposobienie zagraniczne, o niektóre czyny karalne przewidziane treścią art. 51 Ustawy o postępowaniu w sprawach nieletnich;
- ✓ kontrolę i zaskarżanie orzeczeń Sądu Rejonowego w Piotrkowie Tryb. Wydziałów Karnych oraz III Wydziału Rodzinnego i Nieletnich;
- ✓ przyjmowanie w ramach cotygodniowych „dyżurów wtorkowych” interesantów w celu udzielenia porad prawnych;

POMOC SPOŁECZNA

MIEJSKI OŚRODEK POMOCY RODZINIE

W celu zwiększenia efektywności pracy i jej usystematyzowania funkcjonują w Miejskim Ośrodku Pomocy Rodzinie procedury monitorowania i wspierania rodzin problemowych. Zgodnie z nimi pracownik socjalny po ustaleniu - w trakcie wywiadu środowiskowego - sytuacji rodziny, może podjąć następujące działania: przeprowadzenie rozmowy z pedagogiem szkolnym, zgłoszenie sprawy pielęgniarce środowiskowej lub lekarzowi pierwszego kontaktu, wystąpienie do sądu w sprawie wydania zarządzeń opiekuńczych nad dziećmi. Ponadto pracownik jest w stałym kontakcie z rodziną, a w przypadku stwierdzenia niewłaściwego wykonywania obowiązków opiekuńczych uruchamia procedury w celu pilnego umieszczenia dziecka w placówce opiekuńczo-wychowawczej. Podczas pobytu dziecka w placówce pracownik socjalny pracuje z rodziną w celu ewentualnego powrotu dzieci do domu rodzinnego, a w przypadku powrotu dziecka w dalszym ciągu sprawuje nadzór nad funkcjonowaniem rodziny. Dodatkowo angażuje również do współpracy z rodziną – kuratora sądowego, dzielnicowego, pedagoga szkolnego jak również uczula sąsiadów, aby w przypadku niepokojących sytuacji natychmiast informować MOPR, ewentualnie policję.

W 2009 roku Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie skierował do sądu 34 sprawy o wgląd w sytuację dzieci i podjęcie stosownych działań w zakresie ewentualnego wydania zarządzeń opiekuńczych nad dziećmi. W sytuacjach powzięcia informacji o przypadku przemocy w rodzinie pracownicy socjalni obowiązkowo wypełniają dokument – *Niebieska Karta*, która jest częścią wywiadu środowiskowego, który przekazywany jest policji lub prokuraturze.

W 2009 roku pracownicy socjalni sporządzili 46 przedmiotowych kart i przekazali do Komendy Miejskiej Policji w Piotrkowie Trybunalskim. Ponadto skierowali 16 osób do Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz 14 osób – do prokuratury celem skierowania na przymusowe leczenie odwykowe.

Pracownicy socjalni MOPR systematycznie podnoszą swoje kompetencje i umiejętności w zakresie rozpoznawania przemocy domowej i pomocy ofiarom przemocy poprzez uczestnictwo w szkoleniach z zakresu:

- Przemoc wobec dzieci – rozpoznawanie, przeciwdziałanie, interwencja;
- Niebieska Karta w praktyce pracowników służb społecznych;
- Budowa i praktyka pracy zespołu interdyscyplinarnego, jako metody wspomagającej w przeciwdziałaniu przemocy i alkoholizmowi;
- Budowa Gminnego Systemu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie;
- Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie; program Niebieska Sieć; Interwencja kryzysowa, jako procedura pomocy ofiarom przemocy w rodzinie;
- Budowanie lokalnych partnerstw z zakresu rozwiązywania problemów społecznych.

Niezmiernie istotna jest współpraca i przepływ informacji pomiędzy różnymi instytucjami i organizacjami zajmującymi się pomaganiem ofiarom przemocy domowej. Pracownicy socjalni systematycznie współpracują z policją, strażą miejską, pedagogami szkolnymi, kuratorami sądowymi, lekarzami oraz pielęgniarkami środowiskowymi.

• Funkcjonowanie Zespołów Interdyscyplinarnych

W Miejskim Ośrodku Pomocy Rodzinie funkcjonują 4 Robocze Zespoły Interdyscyplinarne (pierwszy powstał w lutym 2008r., natomiast 3 kolejne w październiku 2008r.). Zespoły zajmują się środowiskami dotkniętymi przemocą i rodzinami, w których występuje alkoholizm. Głównym ich zadaniem jest wspólne rozwiązywanie problemów osób i rodzin dotkniętych alkoholizmem, przemocą domową, ze szczególnym uwzględnieniem dziecka krzywdzonego i zaniedbanego. Zespoły swoim zakresem działania obejmują całe miasto ze szczególnym uwzględnieniem rejonów, w których występuje duże skupisko środowisk patologicznych tj. osób nie pracujących mających problemy alkoholowe, doświadczających przemocy, nie mających motywacji do zmiany stylu życia. W Zespołach Interdyscyplinarnych pracują: kuratorzy dla dorosłych, kuratorzy rodzinni, dzielnicy, pedagodzy szkolni, pielęgniarki medycyny szkolnej oraz pracownicy

socjalni MOPR. Podczas swojej działalności w 2009 r. członkowie zespołów zajmowali się problemami występującymi w 37 rodzinach korzystających z pomocy Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie. Odbyło się 36 spotkań.

OŚRODEK INTERWENCJI KRYZYSOWEJ

Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Piotrkowie Trybunalskim mieszczący się przy Miejskim Ośrodku Pomocy Rodzinie świadczy pomoc w formie bezpośredniego kontaktu z klientem: poradnictwo, wsparcie, terapię rodzinną. Prowadzone są:

- działania prawne, na które składają się przede wszystkim porady prawne w sprawach: prawa lokalowego, rozwodu, alimentów, separacji, konfliktów rodzinnych;
- działania pedagogiczne – porady w sprawach opiekuńczo – wychowawczych, realizowanie programów psychoedukacyjnych skierowanych do dzieci i młodzieży;
- działania psychologiczne – wsparcie w sytuacjach konfliktów rodzinnych, występowania przemocy w rodzinie, konsultacje psychologiczne dla pracowników socjalnych w sprawach klientów;

Klientami Ośrodka Interwencji Kryzysowej są mieszkańcy Piotrkowa Trybunalskiego będący w kryzysie.

Ofiarom przemocy domowej udzielana jest natychmiastowa, specjalistyczna pomoc psychologiczna, a w zależności od potrzeb poradnictwo socjalne lub prawne. W sytuacjach uzasadnionych udzielane jest wsparcie w postaci schronienia dla ofiar przemocy. W 2009 roku specjaliści Ośrodka Interwencji Kryzysowej udzielili 545 porad, w tym między innymi 25 ofiarom przemocy. W 86 przypadkach porady dotyczyły konfliktów w rodzinie.

Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie podjął działania w celu rozszerzenia działalności Ośrodka Interwencji Kryzysowej poprzez realizację programu korekcyjno-edukacyjnego dla sprawców przemocy w rodzinie a także poprzez aktywne włączenie się do akcji organizowanej przez Ministerstwo Sprawiedliwości pod nazwą „Tydzień Pomocy Ofiarom Przestępstw”

W 2010 roku po raz czwarty realizowany był program korekcyjno – edukacyjny dla sprawców przemocy.

Program powstał w odpowiedzi na Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie jako część systemu działań skierowanych na przeciwdziałanie przemocy w rodzinie i dopełnienie różnych form administracyjno - prawnych podejmowanych wobec sprawców przemocy. Program realizowany był przez Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Piotrkowie Trybunalskim już po raz czwarty.

Głównym założeniem programu była pomoc sprawcom w zaprzestaniu stosowania przemocy poprzez edukację mającą na celu:

- *Zmniejszenie przez odbiorców programu skali zachowań opartych na przemocy,*
- *Bardziej efektywne radzenie sobie z trudnymi uczuciami, takimi jak złość czy poczucie krzywdy,*
- *Wzrost skuteczności kontroli nad własnymi impulsami i zachowaniami,*
- *Zmianę przekonań uczestników programu dotyczących przemocy,*
- *Wzrost świadomości odbiorców nt .konsekwencji stosowania przemocy (dla nich samych i dla osób jej doświadczających)*
- *Nabycie przez uczestników alternatywnych do przemocy sposobów budowania relacji i wpływu w środowisku domowym,*
- *Zmotywowanie uczestników do zaprzestania picia alkoholu i podjęcia terapii odwykowej.*

Każda z osób uczestniczących w programie została zdiagnozowana psychologicznie i na podstawie tej diagnozy został dla niej opracowany indywidualny program terapii krótkoterminowej, który realizowany był podczas sesji terapii indywidualnych.

Osoby objęte programem uczestniczyły w obozie terapeutycznym, podczas którego odbywały się zajęcia grupowe, terapia indywidualna, konsultacje indywidualne oraz sesje partnerskie. W trakcie zajęć grupowych uczestnicy zostali zapoznani między innymi z zagadnieniami takimi jak:

- ✓ alkohol, a przemoc,
- ✓ czym jest przemoc,
- ✓ konsekwencje stosowania przemocy,
- ✓ konsekwencje doświadczania i obserwowania przemocy,
- ✓ sposoby radzenia sobie z trudnymi uczuciami,
- ✓ alternatywne do przemocy sposoby wpływu i budowania autorytetu;

Podczas obozów terapeutycznych efekty osiągane są nie tylko dzięki codziennym sesjom grupowym i terapii indywidualnej. Ogromną rolę motywacyjną, źródło zmian a zarazem środowisko wsparcia stanowią bowiem pozostali uczestnicy. Część z nich rozpoczyna dopiero proces zmian, ale część ma już konkretne doświadczenia i sukcesy we własnym życiu.

Największe zmiany u uczestników udało się uzyskać na poziomie motywacyjnym (znacznie silniejsza motywacja do wprowadzania lub kontynuowania konstruktywnych zmian). Wymierne efekty pojawiły się w zakresie nabycia konkretnych umiejętności (np. radzenia sobie ze złością, kontrolowania swoich zachowań) oraz zdobycia wiedzy.

Program trwał od sierpnia 2010r. do października 2010r. i został zakończony spotkaniem uczestników programu z Dyrektorem MOPR w dniu 04.11.2010r.

POGOTOWIE OPIEKUŃCZE

Wszystkie dzieci przyjęte do placówki zostały otoczone opieką psychologiczną – pedagogiczną. Rodzicom wychowanków umożliwiono w placówce udział w Grupie Wsparcia, terapii rodzinnej jak również korzystania z poradnictwa ze strony pedagoga i pracownika socjalnego.

DOM DZIECKA

W momencie przyjęcia dziecka do tut. placówki dokonuje się analizy przyczyn umieszczenia małoletniego w placówce, funkcjonowania rodziny w środowisku oraz wnikliwej diagnozy wychowanka.

Zebranie informacji dotyczących rodziny następuje we współpracy z instytucjami zajmującymi się rodziną tj. ośrodkami pomocy społecznej, kuratorami, sądem, urzędem pracy oraz innymi instytucjami działającymi na rzecz dziecka i jego rodziny.

W przypadku występowania w rodzinie przemocy zazwyczaj już przed umieszczeniem dziecka w placówce zjawisko przemocy zostaje rozpoznane i zdiagnozowane przez odpowiednie służby.

Dom Dziecka jako placówka opiekuńczo- wychowawcza, wielofunkcyjna, zapewnia opiekę i wychowanie nie tylko wychowankom, niezmiennie istotną kwestią jest również praca z rodziną biologiczną wychowanka.

Po rozpoznaniu sytuacji rodziny zostaje opracowany przez pracownika socjalnego indywidualny plan pracy z rodziną w zakresie usprawnienia poszczególnych sfer życia .

W zakresie występującego problemu związanego z przemocą w rodzinie placówka proponuje, a czasem wręcz zobowiązuje do podjęcia terapii psychologicznej na terenie placówki, w przypadku gdy przemoc ma związek z zaburzeniami psychicznymi kieruje do lekarza psychiatry, natomiast w sytuacji występującego problemu nadużywania alkoholu do ośrodka leczenia uzależnień (na leczenie stacjonarne trwające od 4 do 6 tyg.) bądź terapię w miejscowym ośrodku leczenia uzależnień. Ponadto przez zespół specjalistów, w którego skład wchodzi: psycholog, pedagog, pracownik socjalny, wychowawcy, pielęgniarka prowadzona jest praca z rodziną , mająca na celu rozmowę i wsparcie, pomoc terapeutyczna rodzicom wychowanków, przedstawiony zostaje mechanizm występowania zjawiska przemocy w rodzinie oraz następstwa stosowania przemocy względem dziecka bądź osoby dorosłej. Przedstawione zostają możliwości przeciwdziałania: tj. objęcie procedurą Niebieskiej Karty , umieszczenie w specjalistycznym ośrodku wsparcia dla ofiar przemocy.

OŚRODEK ADOPCYJNO – OPIEKUNCZY

Ośrodek Adopcyjno-Opiekunczy w Piotrkowie Tryb. w ramach dotychczasowych działań podejmowanych w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie prowadzi działalność psychoedukacyjną (rodziny zastępcze i adopcyjne) mającą na celu poprawę komunikacji wewnątrzrodzinnej, dostarczenie inspiracji/ porad dotyczących rozwiązywania problemów wychowawczych bez użycia siły. Powyższe cele realizowane są w formie warsztatów dla kandydatów na rodziny adopcyjne i zastępcze, ale też dla rodzin wypełniających swoje zadania (także rodziny zastępcze spokrewnione) oraz w formie poradnictwa i terapii indywidualnej.

ŚRODOWISKOWA ŚWIELICA SOCJOTERAPEUTYCZNA „BARTEK”

Działania Środowiskowej Świelicy Socjoterapeutycznej „Bartek” podejmowane na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie:

- uświadomienie wychowawców na sprawy ewentualnego krzywdzenia dzieci, przemocy w rodzinie, uczulenie na rozpoznawanie u dzieci sygnałów, objawów świadczących o występowaniu przemocy w rodzinie,
- propagowanie wychowania bez przemocy wśród rodziców, niestosowania kar fizycznych wobec dziecka;
- udział w szkoleniu pracownika socjalnego „Handel ludźmi”;
- zajęcia edukacyjne i profilaktyczne z wychowankami nt. „Nie pozwólmy się krzywdzić”, „Zagrożenia dla dzieci w Internecie”, „Bezpiecznie przez życie”, „Nikt nie może Cię bić i poniżyć”;
- informowanie podopiecznych o możliwości szukania pomocy w sytuacji zagrożenia „Gdzie i jak szukać pomocy?” (zajęcia indywidualne i grupowe);
- pomoc socjoterapeutyczna i pomoc psychologiczna;
- realizacja programów środowiskowych w okresie ferii zimowych i letnich (organizacja czasu wolnego dzieciom);
- ścisła współpraca z MOPR i Ośrodkiem Interwencji Kryzysowej, Policją, pedagogami szkolnymi;

- obejmowanie opieką dzieci najbardziej potrzebujących wsparcia w tym z rodzin z problemem alkoholowym;
- uczestnictwo w rządowym programie „Świetlica, Praca, Staż – socjoterapia w środowisku gminnym” wchodzącym w skład krajowego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Diagnoza zjawiska przemocy domowej i istniejących zasobów instytucjonalnych wskazuje na konieczność podjęcia wielu działań, m.in. edukacyjno – informacyjnych celem promowania dobrych związków w rodzinie.

Zasady działania Programu

W zakresie udzielania pomocy osobom doznającym przemocy, stosującym przemoc oraz podnoszenia świadomości społecznej na temat przyczyn i skutków przemocy w rodzinie Program oparty jest na zasadach:

1. wzajemnej współpracy i współdziałania organów władzy publicznej, organizacji pozarządowych i kościołów oraz związków wyznaniowych (zgodnie z ustawą z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie oraz ustawą z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej), a także innych organizacji, środowisk i osób fizycznych uprawnionych lub zobowiązanych do inicjowania i realizacji zadań związanych pośrednio lub bezpośrednio z przeciwdziałaniem występowania przemocy i jej negatywnym następstwom,
2. jawności działań organów władzy publicznej oraz podmiotów realizujących zadania publiczne w zakresie przeciwdziałania przemocy z poszanowaniem godności osoby,
3. szczególnej ochrony dzieci, z zachowaniem ich prawa do wychowania się w rodzinie, poprzez udzielenie rodzinie szczególnego wsparcia w dążeniu do poprawy jej funkcjonowania.

Założenia programu

Podstawowym założeniem programu „Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie” jest tworzenie zintegrowanego systemu pomocy ofiarom oraz ich rodzinom, dążenie do scalenia rozproszonych dotąd działań instytucji tak, aby powstały koalicje na rzecz przeciwdziałania przemocy, skupiające specjalistów z różnych dziedzin, kompetencyjnie i emocjonalnie gotowych do udzielenia pomocy osobom dotkniętym przemocą. Żaden pojedynczy specjalista ani instytucja nie jest w stanie zareagować w sposób kompleksowy na każde zawiadomienie o znęcaniu się nad członkiem rodziny. Obecnie przyjmuje się, że najlepszą odpowiedzią na wyzwanie jakim jest interwencja w przemocy domowej oraz pomoc ofiarom przemocy jest działanie lokalnych zespołów interdyscyplinarnych.

Przemoc w rodzinie jest szczególnie drastycznym problemem w naszym kraju. Sprzyja jej bierność obywateli i bezsilność służb publicznych. „Program przeciwdziałania przemocy w rodzinie dla Miasta Piotrków Trybunalski” opiera się m.in. na **Polskiej Deklaracji w Sprawie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie**, która głosi:

1. Każdy człowiek ma prawo do życia w środowisku rodzinnym wolnym od przemocy, która jest naruszeniem praw i dóbr osobistych;
2. Człowiek doświadczający przemocy nie może być za nią obwiniany;
3. Dzieci i młodzież mają prawo do wzrastania w bezpiecznym środowisku wolnym od przemocy, a obowiązkiem dorosłych jest im to zapewnić;
4. Każdy człowiek doświadczający przemocy ma prawo do pomocy prawnej, socjalnej, psychologicznej i medycznej, bez naruszania jego godności osobistej;
5. Każdy człowiek ma prawo do wiedzy potrzebnej do radzenia sobie z przemocą;
6. Każdy człowiek ma prawo do przeciwdziałania przemocy w rodzinie;
7. Każdy człowiek ma obowiązek udzielania pomocy ofiarom przemocy w rodzinie;

Powyższa Deklaracja została przyjęta w grudniu 1995 roku na II Ogólnopolskiej Konferencji na temat Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie

Podstawa prawna

1. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz.U. Nr 180, poz. 1493 z późn. zm.).
2. Ustawa z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (Dz.U. z 2009r. Nr 175, poz. 1362 z późn. zm.).
3. Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie z dnia 25 września 2006 roku.
4. Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2007-2013 dla Miasta Piotrkowa Trybunalskiego.

Analiza SWOT

Nazwa **SWOT** jest akronimem słów **S**trengths (mocne strony), **W**eaknesses (słabe strony), **O**pportunities (szanse w otoczeniu), **T**hreats (zagrożenia w otoczeniu).

Analiza SWOT jest efektywną metodą identyfikacji słabych i silnych stron oraz badania szans i zagrożeń, jakie stoją przed instytucją. Jest ona oparta na schemacie klasyfikacji dzielącym wszystkie czynniki mające wpływ na bieżącą i przyszłą pozycję organizacji, na:

- zewnętrzne w stosunku do instytucji i mające charakter uwarunkowań wewnętrznych,
- wywierające negatywny wpływ na instytucję i mające wpływ pozytywny.

Ze skrzyżowania tych dwóch podziałów powstają cztery kategorie czynników:

Wewnętrzne pozytywne – mocne strony, czyli atuty instytucji. Mocne strony, to walory instytucji, które w pozytywny sposób ją wyróżniają.

Wewnętrzne negatywne – słabe strony. Słabe strony, to konsekwencja ograniczeń zasobów i niedostatecznych kwalifikacji.

Zewnętrzne pozytywne – szanse. Szanse to zjawiska i tendencje w otoczeniu, które odpowiednio wykorzystane stają się impulsem rozwoju oraz osłabiają zagrożenia.

Zewnętrzne negatywne – zagrożenia. Zagrożenia to wszystkie czynniki, które są postrzegane jako bariery dla rozwoju, utrudnienia, dodatkowe koszty działania. Istnienie zagrożeń ma destrukcyjny wpływ na rozwój instytucji lub powodzenie inwestycji. Jednocześnie nie pozwala na pełne wykorzystanie szans i mocnych stron.

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY	SZANSE	ZAGROŻENIA
- gotowość do współpracy instytucji; - znajomość zagrożeń wynikających z patologii; - istniejące zaplecze instytucjonalne; - istnienie sprawdzonych procedur - działalność grup roboczych; - odpowiedzialność osobista i zaangażowanie pracowników instytucji; - stałe doskonaląca swoje umiejętności kadra instytucji działających na rzecz rodziny; - stosowanie procedury „Niebieskiej Karty” przez policję i pomoc społeczną;	- niepełna diagnoza potrzeb w zakresie problemu przemocy domowej; - brak wystarczających środków finansowych na zatrudnienie w pełnym wymiarze specjalistów pracujących z osobami uwikłanymi w przemoc; - brak możliwości „nakazania sprawcy udziału w programie korekcyjno-edukacyjnym dla osób stosujących przemoc w rodzinie”; - duża rotacja kadry w służbach interwencyjnych; - wypalenie zawodowe części kadry instytucji przeciwdziałających przemocy domowej, wywołane m.in. nadmiarem obowiązków zawodowych, przeżywaniami silnych emocji w kontakcie z problemem przemocy	- włączanie się w kampanie przeciw przemocy domowej przedstawicieli władz samorządowych, organizacji pozarządowych, Kościoła, itp.; - wzrost świadomości zarówno wśród kadry instytucji, jak i społeczności lokalnej w kwestii działań nakierowanych na przeciwdziałanie przemocy, w tym przemocy domowej; - akceptacja społeczna dla działań podejmowanych na rzecz zapobiegania przemocy w rodzinie; - możliwość pozyskiwania środków finansowych ze źródeł zewnętrznych (UE, MPiPS, itp.);	- poczucie bezradności i bierność rodzin w rozwiązywaniu problemów; - negatywne wzorce zachowań społecznych; - istniejące w społeczeństwie przekonania i stereotypy dot. przemocy; - poczucie bezkarności u osób stosujących przemoc; - brak zaplecza zabezpieczającego egzekucję eksmisji sprawców przemocy w rodzinie;

Cele i zadania programu

CELEM PROGRAMU JEST TWORZENIE WARUNKÓW DO BARDZIEJ
SKUTECZNEGO PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE

I. EDUKACJA

<u>Cel główny</u>	<u>Zadania:</u>	<u>Wskaźniki:</u>	<u>Realizator</u>
1 Podniesienie świadomości społecznej na temat zjawiska przemocy w rodzinie i możliwości uzyskania pomocy	Organizacja kampanii edukacyjnych dotyczących zjawiska przemocy w rodzinie; Opracowanie i rozpragowanie ulotek, informatorów, broszur dotyczących zjawiska przemocy w rodzinie; Popularyzowanie w środowisku i w mediach tematyki związanej z zapobieganiem i skutkami przemocy domowej;	- ilość zorganizowanych kampanii, - ilość wydanych ulotek, informatorów, itp., - ilość audycji radiowych, programów telewizyjnych, artykułów w prasie lokalnej;	MKRPA; Pełnomocnik Prezydenta Miasta ds. Profilaktyki i Rozw. Problemów Alkohol., Zdrowia i Pomocy Społ.; KMP; MOPR i placówki pomocy społ.; Areszt Śledczy; Organizacje pozarządowe i kościelne

PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE

2.	Poszerzanie wiedzy dotyczącej zjawiska przemocy i sposobów radzenia sobie z tym problemem wśród dzieci, młodzieży i osób dorosłych.	Prowadzenie badań ankietowych wśród młodzieży i dzieci na temat zjawiska przemocy w rodzinie i agresji rówieśniczej oraz monitorowanie w/w zjawiska: Organizacja spotkań i pogadań dla dzieci i młodzieży, Realizacja programów ukierunkowanych na rozwój umiejętności wychowawczych rodziców, Prowadzenie warsztatów dla kobiet i mężczyzn na temat asertywności, poczucia własnej wartości, rozwiązywania konfliktów bez przemocy.	- ilość przeprowadzonych ankiet; - liczba dzieci i młodzieży objętej badaniami; - ilość przeprowadzonych spotkań, pogadań - liczba dzieci i młodzieży biorącej udział w spotkaniach i pogadankach; - ilość opracowanych i wdrożonych programów; - liczba uczestników programów; - ilość zorganizowanych spotkań; - liczba osób biorących udział w warsztatach;	Pełnomocnik Prezydenta Miasta ds. Profilaktyki i Rozw. Problemów Alkohol., Zdrowia i Pomocy Społ.; Referat Edukacji UM; MKRPA; KMP MOPR i placówki pomocy społ.; Organizacje pozarządowe i kościelne
----	---	---	--	---

PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE

3. Zwiększenie kompetencji zawodowych pracowników służb i instytucji zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie.	Systematyczne szkolenia wszystkich przedstawicieli służb podejmujących działania na rzecz rodzin uwikłanych w przemoc, w tym szkolenia z zakresu diagnozowania przemocy w rodzinie, realizacji procedury Niebieskiej Karty, zasad udzielania pomocy rodzinom i osobom dotkniętym przemocą w rodzinie i prowadzenia interwencji kryzysowej – przeprowadzenie obok szkoleń resortowych wspólnych szkoleń służb, udział w szkoleniach, konferencjach tematycznych; Organizowanie spotkań mających na celu wymianę doświadczeń między pracownikami różnych instytucji wchodzących w skład lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy; Podnoszenie kwalifikacji zawodowych pracowników poprzez zdobywanie specjalizacji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, m.in. w Studium Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie	- ilość szkoleń dla pracowników zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy; - ilość uczestników szkoleń; - ilość zorganizowanych spotkań; - liczba uczestników spotkań; - liczba osób, które podniosły swoje kwalifikacje zawodowe;	Pełnomocnik Prezydenta Miasta ds. Profilaktyki i Rozw. Problemów Alkohol., Zdrowia i Pomocy Społ., MKRPA; MOPR i placówki pomocy społ.; Areszt Śledczy; KMP Straż Miejska; Służba zdrowia; Sąd; Prokuratura;
--	--	--	---

II. PROFILAKTYKA

<u>Cel główny</u>	<u>Zadania:</u>	<u>Wskaźniki:</u>	<u>Realizator</u>
4. Budowanie lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy	Prowadzenie diagnozy potrzeb oraz oceny istniejących zasobów systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie na terenie miasta Wypracowanie i wdrożenie procedur współpracy służb, instytucji i organizacji zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie Prowadzenie programów profilaktycznych i socjoterapeutycznych w szkołach i świetlicach środowiskowych	- częstotliwość uaktualniania oceny istniejących zasobów; ! - ilość zorganizowanych wspólnych spotkań przedstawicieli różnych instytucji zajmujących się problemem przemocy; - ilość opłacowanych i wdrożonych programów; - liczba uczestników programów;	Pełnomocnik Prezydenta Miasta ds. Profilaktyki i Rozw. Problemów Alkohol., Zdrowia i Pomocy Społ.; MKRPA; KMP; MOPR i placówki pomocy społ.; Sąd; Prokuratura; Służba zdrowia; Referat Edukacji UM; Organizacje pozarządowe i kościelne

PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE

Prowadzenie grup wsparcia dla rodziców z grup ryzyka (m.in. dla młodych samotnych matek, rodziców dzieci niepełnosprawnych, przewlekła chorzy)	- ilość grup wsparcia; - liczba uczestników grup;		
Organizacja wypoczynku letniego z realizacją programów profilaktycznych;	- liczba uczestników wypoczynku letniego;		

PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE

III. INTERWENCJA

<u>Cel główny</u>	<u>Zadania:</u>	<u>Wskaźniki:</u>	<u>Realizator</u>
5. Zwiększenie skuteczności interwencyjnych działań	Powołanie Zespołu Interdyscyplinarnego oraz grup roboczych w odniesieniu do potrzeb rodziny z problemem przemocy, w tym: - szkolenie dla członków Zespołu; - opracowanie regulaminu powołania i funkcjonowania Zespołu; - wypracowanie procedur współpracy między instytucjami; - stworzenie zintegrowanej bazy danych o ofiarach i sprawcach przemocy w rodzinie; Administratorem bazy byłby przewodniczący Zespołu Interdyscyplinarnego.	- ilość spotkań zespołu; - ilość instytucji wchodzących w skład zespołu; - ilość grup roboczych; - liczba uczestników szkolenia; - ilość instytucji tworzących i wdrażających procedury; - częstotliwość uaktualniania bazy danych; - ilość instytucji tworzących bazę;	Pełnomocnik Prezydenta Miasta ds. Profilaktyki i Rozw. Problemów Alkohol., Zdrowia i Pomocy Społ.; MKRPA; KMP; MOPR i placówki pomocy społ.; Sąd; Prokuratura; Służba zdrowia; Referat Edukacji UM; Organizacje pozarządowe i kościelne

PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE

	Kierowanie osób do udziału w programie korekcyjno – edukacyjnym dla sprawców przemocy domowej;	- liczba osób skierowanych do udziału w programie;	
	Realizacja programu edukacyjno – korekcyjnego dla sprawców przemocy domowej;	- ilość zorganizowanych programów; - liczba uczestników programu;	
	Uruchomienie całodobowego bezpłatnego telefonu dla ofiar przemocy oraz poczty email.	- ilość zgłoszeń telefonicznych;	
	Utworzenie Punktu Konsultacyjnego dla Ofiar Przemocy	- liczba osób korzystających z porad Punktu;	

Realizatorzy programu

Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2011 – 2013 dla Miasta Piotrków Trybunalski będzie realizowany m.in. przez instytucje i organizacje zobligowane do działań z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, tj:

- Referat Edukacji Urzędu Miasta;
- Pełnomocnik Prezydenta Miasta ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Zdrowia i Pomocy Społecznej;
- Miejską Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;
- Policję;
- Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie i placówki pomocy społecznej;
- Sąd Rejonowy;
- Prokuraturę;
- Straż Miejską;
- Areszt Śledczy;
- Placówki służby zdrowia;
- Organizacje pozarządowe i kościelne;

Monitoring i ewaluacja

Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie opracowany na lata 2011-2013 dla Miasta Piotrków Trybunalski zakłada ciągłość w realizacji wytyczonych kierunków działań, a także otwartość na propozycje nowych rozwiązań, wynikających z bieżących potrzeb.

Za realizację programu, koordynację przedsięwzięć na rzecz osób doświadczających przemocy, sygnalizowanie konieczności wprowadzania zmian do przyjętego dokumentu oraz informowanie o problemach w realizacji zadań odpowiadać będzie Przewodniczący Zespołu Interdyscyplinarnego.

Monitorowanie programu będzie prowadził Przewodniczący Zespołu Interdyscyplinarnego we współpracy z Miejskim Ośrodkiem Pomocy Rodzinie w Piotrkowie Trybunalskim na podstawie zebranych informacji, przekazywanych przez jednostki uczestniczące w realizacji w/w programu. Program będzie monitorowany oraz ewaluowany corocznie w formie rocznego sprawozdania.

Podsumowanie

W codziennej działalności, związanej z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie niewątpliwie pomaga istniejące już w Piotrkowie Tryb. zaplecze instytucjonalne. Jest ono konsekwentnie od lat rozbudowywane. Istnieje natomiast konieczność zbudowania w naszym mieście trwałego i spójnego lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie. W tym celu opracowano Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie dla Miasta Piotrkowa Trybunalskiego. Pozwoli to na zintegrowanie działań i kompetencji wielu służb, zwiększenie profesjonalizmu kadry i w rezultacie zmniejszenie skali zjawiska przemocy w naszym mieście.

Z przeprowadzonej diagnozy sytuacji wynika, iż istniejący system wsparcia wymaga modyfikacji i dostosowywania do zmian np. ustawodawczych. Potwierdza się fakt, że osoby pokrzywdzone potrzebują indywidualnego, długotrwałego kontaktu. Istotne dla nich jest uzyskanie wsparcia - w tym środowiskowego - w całym procesie wychodzenia z trudnej sytuacji życiowej. Równie ważne jest podejmowanie pracy ze sprawcami przemocy w rodzinie. Z wiedzy pochodzącej od osób doznających przemocy, wynika, że sprawcy, wchodząc w kolejne związki nadal stosują przemoc wobec partnerek. Dlatego edukacja i terapia osób stosujących przemoc, której celem jest doprowadzenie do zatrzymania przemocy i zmiany zachowań jest społecznie pożądana.

Niezwykle istotne jest także objęcie profesjonalną pomocą świadków przemocy w rodzinie, którymi głównie są dzieci. Istnieje bowiem duże prawdopodobieństwo powielania przez nie negatywnych wzorców zachowań przemocowych.

Praca z osobami doznającymi przemocy, nawet dla profesjonalnej kadry jest bardzo trudna i wyczerpująca psychicznie. Wymaga uwzględnienia stopnia „zniewolenia” ofiary oraz dostosowania tempa pracy do jej gotowości do zmiany. Osoby pracujące z tak trudnymi problemami powinny także być objęte systematycznym szkoleniem i pomocą psychologiczną. Ważnym elementem w procesie pomagania osobom pokrzywdzonym w wyniku przemocy domowej, jest także współpraca z innymi służbami i instytucjami - sojusznikami osób pokrzywdzonych, m.in. poprzez Zespół Interdyscyplinarny i grupy robocze.

Przy opracowaniu programu, dokonano wszechstronnej oceny zewnętrznych i wewnętrznych czynników określających kondycję bieżącą i potencjał rozwojowy w kontekście przewidywanych szans i zagrożeń występujących w otoczeniu, stosując analizę SWOT.

Źródłem finansowania zadań Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie dla Miasta Piotrków Trybunalski będą środki finansowe z budżetu Miasta oraz środki pozyskiwane z innych źródeł, jak również środki własne podmiotów uczestniczących w realizacji zadań programu.

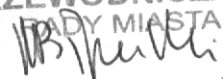
Sprawne funkcjonowanie systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie zakłada koordynację i spójność działań, w tym dobry przepływ informacji między partnerami – jednostkami pomocy społecznej, ochrony zdrowia, wymiaru sprawiedliwości, policją, instytucjami oświaty, organizacjami pozarządowymi i innymi zajmującymi się przemocą w rodzinie.

Pełna realizacja wyznaczonych celów jest uzależniona od stopnia zaangażowania tych podmiotów w stworzenie systemu umożliwiającego rodzinie uzyskanie specjalistycznego wsparcia i niezbędnej pomocy, by sama stała się niezależna, wydolna i zaradna.

Program został opracowany
w Miejskim Ośrodku Pomocy Rodzinie przez
starszego specjalistę pracy socjalnej
Marzenę Rumińską – Filipek
pod nadzorem
Dyrekcji Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie
w Piotrkowie Trybunalskim
Pani Bożeny Tarczyńskiej
i Pani Zofii Antoszczyk

Dodatkowo do Programu wniesiono propozycje zgłoszone przez:

- Areszt Sledczy;
- Pełnomocnika Prezydenta Miasta ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Zdrowia i Pomocy Społecznej;
- Komendę Miejską Policji;
- Pogotowie Opiekuńcze;

PRZEWODNICZĄCY
RADY MIASTA

Marian Błaszczyński